

SZABADKAI UJSÁG

Előfizetési árak:

Helyben: Egész évre 5 K, félévre 2 K 50 f, negyedévre 1 K 25 f, egy hónapra 50 f. Vidékre: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 f, egy hónapra 80 f.

Felelős szerkesztő:

PUSZTAI BÉLA.

Kiadja: A Szabadkai Ujság Ujsághiadó Vállalat

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Hirth Aladár könyvnyomdája, Batthyány-utca

Telefon szám: 5-75.

Respektáljuk a kormány intézkedéseit!

Nem politikáról lesz szó, mert a mi most körülöttünk történik, inkább hadikészülődés. Ezen hadikészülődéssel egyetemben figyelmeztetni akarjuk e város lakosságát, hogy alkalmazkodják a kormány intézkedéseire és ne keressen kivételt valót semmiben sem.

A parlament által elfogadott háborus javaslatok, a háborus előkészületek idejére is szólnak, mert ilyenkor van azokra legnagyobb szükség. Nálunk nemzetiségiek is laknak, olyan nemzetiségiek, akik fajrokonságban vannak ellenségeinkkel. Nem állítjuk és nem is mernénk feltételezni, hogy a szabadkai nemzetiségiekhez tartozók lázítani, vagy konspirálni fognának, de elég egy elejtett szó ezek részéről, hogy komoly bonyodalom keletkezzék.

Azért óva intünk mindenkit, hogy senkire ne hallgassanak, hanem tegyék meg azt, a mit — mikor a haza veszélyben van, minden hazafinak kötelessége megtenni.

A törvényeket sokan nem szeretik megtartani, békés időben ki is szokták játszani, de óva intünk minden polgárt attól, hogy most, ezekben a szomorú órákban valaki meg is próbálja, a törvényeket megkerülni. Ez már aztán nyílt hazaárulás volna.

A hazának most az tesz szolgálatot, aki a kormány intézkedéseinek zugolódás nélkül, mindenben aláveti magát. Most nem lehet kritizálni, sőt a politizálásra sincs meg az alkalom, hagyjuk ezt a későbbi, békésebb időkre!

A háborus javaslatoknak az a része, amely bennünket a mostani időkben legközelebről érdekel, már közelebb érvénybe lép és vigyázzunk arra, hogy a kormánynak ne legyen alkalma annak egy intézkedésével is élni.

Szabadka nemzeti polgársága tanúsítson nemes önmérsékletet és mutasson példát a többi nemzetiséglakta városoknak, hogy hogy kell minden magyar nemzetiséginek ilyen mozgalmas időkben viselkedni!

Szomorú karácsony.

Üresek a szállodák.

Kereskedők panasza.

Szomorú karácsonynak néz elébe a kereskedővilág. A forgalom a minimumra megcsappant és nincs remény arra, hogy ez megváltozzék, mert a háborút, ha el is kerülnék, akkor sem jönne meg hirtelenében az emberek vásárlási kedve. Ehhez jó pár hónap kell.

A nagykereskedők ezt jól tudják és azért nem is küldik sehová az utazóikat. A szabadkai szállodákban ugyyszólván ismeretlenek kezdenek lenni az utazók. Minden héten akad ugyan egy vagy kettő, de a jövő héten már egy se lesz. Minek is jönnének. Hát van itt kedve valakinek rendeléseket tenni. Hiszen vevő is alig akad, minek akkor a rendelés...

A szabadkai kereskedők majdnem sirva panaszkodnak a mostani viszonyok miatt. Ezeket a viszonyokat nagyon nehezen lehet majd kiheverni és a jövő év valószínűleg egy csomó fizetésképtelenséggel és bukással fogja a bevonulását megtartani.

Szomorú, hogy így van, de hát a sors ellen küzdeni nem lehet!

Az ezred lányai

Letűnt idők, édes órák...

Polgártársnő a Kossuth-utcai korzóról! Drága kokottok, elegáns szép asszonyok és édes leányok, ti, akiknek selyemharisnyája már nem villog ki ingerlően a bársony szoknya alól, mert végképen elmúlt a selyemharisnya mutogatás szezonja! ... ti most hiába kérdezitek tőlünk, hová tűntek a fess bakák a parkból, hová viszik a férjeteiket, a szeretőiteket, titkos kedveseiteket. Mindezekre a kérdésekre mi nem adhatunk választ, mert szeretjük a szabadságot és nem vagyunk bolondok, hogy néhány esztendőre lecsukassuk magunkat az allamfogházba. Egyáltalában mi most lecsukjuk a két szemünket és abból a lázas, mozgalmas életből, mely megvadulva, eszeveszettül kering, harsog körülöttünk, egyetlenegy mozzanatot sem vagyunk hajlandók tudomásul venni. Mi most bebeszéljük magunknak, hogy unalmas, eseménytelen napok köszöntöttek reánk és idilleket irunk. Tessék egy ilyen idilli kép:

Szabadkán most, valószínűleg egyebütt is, különös mozgalmasság és ijedt hangulat tapasztalható az asszonyok közt. Az emberi nem gyöngébb képviselői végkép leszámoltak azzal hogy uraikat hirtelen-váratlan elszakítják tőlük és hozzáláttak, hogy berendezkedjenek az ideiglenes — esetleg: végleges — özvegyi állapotra. Egészen komolyan vitatkoznak egymás közt a fölött a kérdés fölött, hogy szabad-e csalniok, vagy hűeknek kell-e maradniok, míg a férjeik

Részvénytőke: **6,000.000 korona.**

HUNGÁRIA

Elnök: Gróf Károlyi Imre.

Igazg. kiküldött: Báró Fejérváry Imre.

Választmányi tag: Báró Vojnits Sándor.

Tűz-, baleset-, szavatossági-, élet- és népbiztosítás, betörés-, jég-, üveg- és állatbiztosítás.

Olcsó díjak!

Modern feltételek!

Kartellen kívül!

Altalános Biztosító R.-T. Budapest

Vezérügynökség: a Szabadkavidéki Takptár és Kereskedelmi R.-T. palotájában.

VI., Károly-körut 2. (Kossuth-utca sarkán)

Üzletszerzők fix fizetés és magas jutalék ellenében felvétetnek.

távol lesznek. Egyesek ártatlan Zsuzsi-vérmérsékletű asszonyok közül még férjük karján lejtenek a korzón, de szemük már édesen legel az idegen gavallérokon és titokban kiválogatják közülük azt, kinek rövidesen semmit sem tiltanak meg.

Milyen jó lesz azoknak, akik idehaza maradnak.

Még érdekesebb ennél az a másik kérdés, hogy mi történik majd a szabadkai ugynevezett ezred leányaival, kik eddig olyan vígan sétáltak baka-szeretőikkel a vasuti parkban. A bakaszeretők most hirtelenül eltűntek, mintha a föld nyelte volna el őket és a leányok egyedül, árván maradtak. Kit fognak ők ezentúl boldogítani a kegyeikkel, mikor ezeknek a kegyeknek az árfolyama ugys elcsúszott minden vonalon? Ezt egyelőre maguk az ezred lányai sem tudják. Árván, egymagukban sétálnak a korzón és a lefűtött idők, édes órák emlékeit idézgetik vissza. Csókot ha akarnak váltani a bakákkal, legfeljebb levélben tehetnék meg azt, ha azok a levelek egyáltalában eljutnának valaha a címzetthez.

Ilyen idillek aktuálisak ma: az 1912. esztendőben.

A KISKORU VAGYONA

Eltűnt, ellopták.

A léha, könnyelmű életmód, a könnyű munkanélküli megélhetés utáni vágy tárja ki ismét a börtön kapuját egy valaha jobb napokat látott városi tisztviselő előtt. Talán nem is a rosszakarat, hanem maga a bünyözési vágy, amelytől a már többször botlott szerencsétlen ember menekülni nem tudott, adta meg az impulzust ahhoz, hogy hivatalos titkot kifürkészve, okiratot hamisítson és újabb alapot fektessen léha életének.

Zélics Ambrus szabadkai gazdálkodó ismeretlen tettes ellen magánokirat hamisítás és sikkasztásért adott be följelentést a szabadkai büntető bírósághoz. A szabadkai árvaszék kezeli kiskoru fiának vagyonát. A múlt napokban a kiskoru beadványt intézett az árvaszékhez, melyben az ott kezelt vagyon kiutalását kéri.

Az árvaszék felhívta az apát, nyilatkozzék, vajjon teljesíthető-e a kiskoru kérelme.

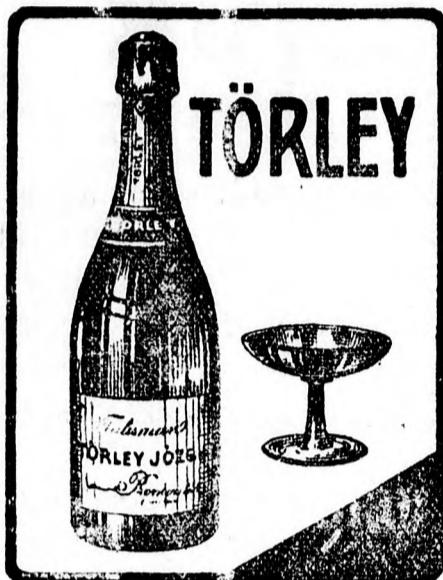
A felhívás kézbesítése körül támadt az első bonyodalom. A fiatalember tudva, hogy apja nem fog beleegyezni a vagyon kiutalásába, tanácsot kért egy városi hivatalnok ismerősétől, aki intézkedett a kézbesítőnél, hogy az árvaszék végzése ne Zélics Ambrusnak, hanem az ő kezeihez kézbesíttessék ki. A végzés átvétele után Zélics Ambrus nevében újabb beadvány érkezett az árvaszékhez azzal, hogy a kezelt vagyon kiutalható.

Az árvaszék újabb végzésében a vagyont kiutalta azzal, hogy a pénztár az apa és a

kiskoru együttes nyugtájára fizesse ki a pénzt.

A törvénybe ütköző második bonyodalom itt kezdődött. Az újabb végzést ismét el kellett sikkasztani, nehogy az apa kezébe kerüljön. Simán lebonyolították ezt is. A nyugtát elkészítették és a kiskoru aláírta.

A büntető bíróság feladata lesz most megállapítani, hogy ki hamisította az apa aláírását. A kiskoru a városi tisztviselőre fogja ez pedig ez ideig tagadja a bűncselekményt. Bizonyos az, hogy ketőjük közül valamelyik hamisította a nyugtára Zélics Ambrus nevével, minthogy az aláírás szembetűnően nem a kiskoru kezeirésa.

H i r e k.

A főispán Budapesten. Purgly Sándor főispán esütörtökön Budapestre utazott. A főispán pesti utazása ezuttal fontos tárgyalásokkal állt kapcsolatban. Purgly fővárosi tartózkodását Szabadkát érintő ügyek sürgetésére is, használta fel.

Változások a Leszámitoló bank vezetésében. A szabadkai Leszámitoló bank vezetésében pár hét múlva érdekes változások lesznek. A bank teljesen új igazgatóságot fog kapni, a melyben a többek közt bajmoki Vajda Imre a Magyar Bank volt igazgatója is helyet fog foglalni. Az intézet új vezérigazgatója Grüner Ádám, az ismert kiváló bankkapacitás lesz.

A szerb konfliktus. A helyzet változatlanul komoly, de ez csak addig tart, amíg az orosz kormány nyilatkozatot nem tesz. Egy berlini világglap jelentése szerint az orosz kormány külügyminisztere a jövő hét folyamán fog nyilatkozni és ebben a nyilatkozatban az lesz, hogy Oroszország mérsékletre intette Szerbiát, mert háboru esetén hadseregével nem tárogathatná. — Ha ez igaz, úgy hamarosan elmúlik fölöttünk a veszély.

Cifra nyomoruság. Budapestről kétség-telenül meg van állapítva, hogy a kétes

existenciák városa és lakosságának nagy része nem tud megélni a keresetéből, a jövedelméből, tehát mellékjövedelemre van utalva. A hivatalnok délutáni, vagy esti foglalkozást keres, tanár, vagy a tanító privátórákat. De a mellékjövedelem forrása nem mindig a mellékfoglalkozás, lehet az a forrás a kártya, a lóverseny és az adósságcsinálás is. Pásztor Mihály, s a kiváló szociológus „Cifra nyomoruság” című könyvében megdöbbentő adatokat közöl mindenről. Különösen érdekes az a statisztika, amelyben a könyvekről beszél. Ha egy-egy új könyvsorozat megjelenik, tömérdek vevője akad, a ki rögtön az antiquariumba viszi a megrendelt könyveket anélkül, hogy csak bele is nézne. A magyar könyvek nagy része tehát nem a kulturát szolgálja. Jelentős kivétel itt a Tolnai Világlexikona, melyet csak az kaphat meg, aki előfizetője a Tolnai Világglapjának, 20 korona bolti ár helyett csekély 3 koronáért kötetenként a 25 kötetes hatalmas könyvtárt.

A kulturának legbőségesebb és legolcsóbb forrása lesz ez a munka, melyet a legkiválóbb magyar írók, tudósok és szakemberek alkotnak meg 30 ezer illusztráció kíséretében. Érdekez, hogy bár csak ez év december 15-én jelenik meg az első kötet ezen lexikonból, az érdeklődés már is oly óriási, hogy az új előfizetők tömegesen jelentkeznek, nehogy ezen pompás kedvezménytől elessenek. Mint értesülünk nemcsak az előfizetők, hanem akik számonkint veszik a lapot, is hozzájuthatnak e munkához.

Andrássy legújabb nyilatkozata. Tiszadobon történt, a hol Andrássy Gyula rezidenciája van. Gróf Károlyi Mihály, Apponyi és Kosuth meglátogatták e kitűnő államférfit és együtt állapították a jövő haditervét. Hogy Tiszaról és Lukácsról sok jót és szépet beszéltek az bizonyos. Sokáig tanácskoztak, a grófnő leizent a tanácskozáshoz, hogy tessék már végezni, mert puha a leves. Csakugyan az ország e kitűnőségei végeztek tanácskozásokkal és az ebédhez érkeztek. Harmincan ültek az óriási ebédlőben, amelynél előkelőbb izléssel berendezett terem nincs a föld kerekén. Ebéd után a fekete kávé szaga megütötte Apponyi orrát és Ő Excellenciája így szólt a grófnőhöz: Hol vette e kitűnő kávét Grófnő. Hogyan, kedves Albert, Ön ezt nem ismeri? Ez a két elefánt védjegyű Diadal pörkölt kávé, mely a legjobb kávék keveréke s mely a tulajdonos saját módszere szerint olyképe van kouverválva, hogy izét és zamátját évekig megtartja. Csak zárt csomagra és a védjegyre kell ügyelni különben, mondja meg a grófnőnek, hogy ezt minden jobb fűszerkereskedésben kaphatja.

Dr. Hirth Ferenc ügyvédi irodáját október közepén a csirkepiacra levő Péics-féle házba helyezte át.

Központ alaptőkéje:
10 millió kor.

Bécsi főintézet alaptőkéje:
60 millió kor.

Takarékbetétek könyvecskére és folyószámlára a
MERCUR váltóüzleti r.-t. szabadkai fiókjánál
Szabadka, VIII., Kossuth-utca 18.
a legmagasabb kamatra fogadtatnak el.
Bankosztály! Váltóosztály! Sorsjegyzosztály!

A hálószobák réme. A poloskák kiirtása eddig a lehetetlen dolgok közé tartozott. Mióta azonban a „Löcherer Cimeximel“ történet próbák, beigazolódott, hogy a Cimexin hatása folytán a perték roktön kiszáradnak és ki nem kelnek. A Cimexin mindenütt használható, szövetet, dutort, falat vagy vestés mem piszkít, nymot vagy foltot nem hagy. Moly ellen egyedül biztos szer. Kapható ifj. Illés Antal vöröskereszt gyógyszer-tárában Szabadkán, Takarékpénztár épület és a készítőnél Löcherer Gyula gyógyszer-tárában Bártfán.

Drágul a zsir! Fővárosi tudósítónk jelenti, hogy a disznózsir és szalonna ára az utolsó időben rohamosan emelkedik. A szilárdabb irányzat, mely már a múlt héten a hét közepe felé került felszínre, e héten is változatlanul fennállt, sőt erősödött, mint-hogy a kereslet élénkebb volt, amivel szemben az előállítás csökkent. A teljes üzemi megvágás ideje ugyanis még nem érkezett el, mert a kedvezőtlen, enyhe és gyakran esős időjárás folytán a szalámigyárak még nem dolgoznak teljes üzemmel és mivel ilyenformán husban gyenge a kereslet, az előállítást maguk a hentesek a lehetőségig mérsékelik. Ennek következtében a sertésfelhajtás is megcsappant.

A legolcsóbb világítás a villanyvilágítás. Ne hiányozzék egyházból sem. Kérjünk költségvetést a Városi Villamosvasut és Világítási Társaságtól (Városi üzlet, Casinó-épület.)

Nagyanya, anya

és leánya egyetértenek abban, hogy a jó kávéhoz a „Valódi“ :Franck: szükséges. — A „Valódi“ :Franck: a honi gyárból, Kassáról, jogosan kedvence minden takarékos háziasszonynak. Az ismertetőjele a :kávédaráló: megvéd az utánzatoktól.

A szabadkai hős diákok

A legujabb hármasszövetség.

A katonai ügyosztály falai között a lázas munka mintha szünetfélben volna és mivel ott most már ritkábban gyulnak ki este a lángok, a közönség azt következteti, hogy talán még se lesz általános mozgósítás.

A sajtó munkásai most el vannak tiltva ennek a hivatalnak a látogatásától, a honnan csak olyan hírek szívárognak ki, a melyek nem érintik a tilalmas kormány rendeletet.

Ilyen hír az is, hogy három diák az iskolát föl akarja cserélni a kaszárnyával. A három diák a következő levelet intézte a katonai ügyosztály vezetőségéhez.

„Alulírottak mi hármán elhatároztuk, hogy mint hazafiak és magyar diákok, tekintettel az egész országot fenyegető veszedelemre, mint katonák akarjuk szolgálatainkat fel-

jánlani arra az esetre, ha a háboru tényleg bekövetkeznék.

Mi hármán, tul a tizenöt esztendőn, egy katolikus, egy református, és egy zsidó diák, mivel ilyen időkben a tanulás ugyis nehezeinkre esik, ezennel arra kérjük a tek. katonai ügyosztály vezetőségét, hogy bennünket soron kívül, a hadkötelezettek kötelékébe, felvenni méltóztassék.

Ha tehát lehetséges, hogy szülői beleegyezés nélkül, háboru idejére önkéntesek, de ellenesetben további katonai kötelezettségek nélkül honvédek lehessünk, ugy e levelünkre méltóztassék a főpostára poste restante „Hármasszövetség“ jelegével a választást feladni.

Abban az esetben, ha a tek. vezetőség nevünket az intézet iparhatóságának elárulná, esküszünk, hogy mindhármán azonnal megszökünk és a török hadseregbe állunk. Nagyon tessék vigyázni, hogy a lapok tudomást ne szerezzenek a dologról, mert a szerkesztők mindig ellenségei voltak a diákságnak és ebből nagy kárust csinálnának.

Csakis abban, az esetben tessék válaszolni, ha mind a hármán elmehetünk, mert mi örök barátságot, esküdtünk egymásnak és így ei nem hagyhatjuk egymást soha. Mi hármán, végül még egyszer felkérjük a katonai ügyosztályt a legnagyobb titok tartására, mert ellenesetben, mi tudjuk mit teszünk.“

Tisztelettel
Hármasszövetség.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Hétfőn Egy éj Párisban.
Keden Limonádé ezredes.
Szerdán Napraforgós hölgy.
Csütörtökön Napraforgós hölgy.
Pénteken Bánk-Bán.
Szombaton Orfeusz a pokolban.

A színházi előadásokat

még mindig nem látogatják olyan mértékben, mint a hogy azt a kiválóan szervezett társulat megérdemelné. Ennek oka azonban

valószínűleg nem az lesz, hogy a közönség nincs megelegetve a társulat működésével, hanem a háborus feszültség, amely miatt most minden embernek elmegy a kedve a szórakozástól. Pedig éppen azért kellene jobban látogatni az előadásokat, mert a színház nemes szórakozás, amelyre minden gondbamerült embernek szüksége van. Egy-egy pompás operettelőadás feledtet velünk minden rémületet, aggodalmat.

Az elmúlt hét a bohózatok hete volt. Két pompás bohózatot mutatott be a társulat, a Brezeda urat és a Mi történt az éjjel címűt. Mindkét darabot a legbarátságosabban fogadta a közönség és az elhangzott kacagás igazolója annak, hogy a két újdonság megfelelt annak a várakozásnak, amit hozzáfűztünk: mulattatott és jókedvre derített mindenkiit, A Brezeda ur cimszerepét Remete Géza adta a tőle már megszokott művészetel. Minden szavát harsány kacaj kísérte úgy, hogy az előadás menete többször megakadt. Kitűnő volt Nagy Dezső a báró és Verő Janka a szobaleány szerepében. A bárónőt Falk Erzsébet játszta, igazán meglepő ügyesen. A kitűnő koloraturénekesnő ezzel új oldaláról mutatkozott be. Bebizonyította, hogy jó színésznő is. A Mi történt az éjjel című bohózatban nagy sikere volt Peterdy Etusnak, Nádassynénak, Nagy Dezsőnek és Káldornak. Peterdy és Káldor ügyes táncprodukcióikért külön dicséretet érdemelnek.

Pénteken bemutatóra került Eysler Edmundnak egy bájos operettje a Vera Violetta, a mely Berlinben most éppen 700-adszor kerül színre. Az újdonságot Nádassy igazgató páratlan bőkezűséggel állította ki. Olyan volt ez a ronda színpad ezen az estén, mint egy agyoncicomázott királykisasszony. Minden ócskasága eltűnt. A darabban az egész énekesszemélyzet vett részt és nem tulozunk, mikor azt állítjuk, hogy minden szereplő fölülmnlta önmagát. Különösen a három primadonna Peterdy, Falk és Molnár jeleskedtek. Azonban feltétlen dicséret illeti a többi szereplőket is és aki megakar győződni arról, hogy ez a derék gárda, mily kiválót tud produkálni, az nézze meg a Vera Violetta.

Littke L. pezsgőgyártelepe Pécs

Főraktár: Budapest, Szép-utca 3 szám.

Frigyes főherceg ő császár és királyi Fensége, Salvátor Lipót főherceg ő császár és kir. Fensége és a Nemzetk. Hálókocsi és Európai Expresszvonat-társaság szállítója.

Pezsgőfajok:
Sport Grand Vin Sec,
Crémant Rosé,
Casino Extra Sec,
For England (savanykás),
Britania Extra Dry (cukor nélkül)

Tisztelt Háziasszony!

Vegyen kizárólag két elefánt védjegyű

„DIADAL”

pörkölt kávé

mely a világ
legjobb
kávé-
keveréke

erejét, ízét,
illatát
állandóan
megtartja.

Csak zárt csomagokban

véd-**jegygyel**

valódi.

Kapható minden fűszerüzletben.

Óvakodjunk utánzatoktól.

Minden két kilóhoz egy ingyen kávésbögre.

1/4 kiló Diadal pörkölt kávé	1 korona 25 fillér
1/4 kiló Salon Diadal pörkölt kávé	1 korona 35 fillér
1/4 kiló Elite Diadal pörkölt kávé	1 korona 50 fillér

Modern ruhaáruház Szabadkán.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy ruhaáruházam áthelyezése miatt a régi helyiségben levő ruhakészletet kiárusítottam. A Hitelbank palotában levő újonnan berendezett üzletemet a legutóbbi divatnak megfelelő legújabb árukkal szereltem fel, melyekből óriási raktáram a legkényesebb igényeket is kielégíti. Különös figyelmet érdemel a

gyermekes iskola ruhaosztálya

valamint

leánykaruhák

óriási raktára.

Blau Hermann ruhaáruháza

az „Angol Szabó“-hoz

Hitelbank palota

Hirdetések

jutányos áron felvételnek
lapunk kiadóhivatalában.

HORVÁT ORSZÁGOS BANK RÉSZV.-T.

Fiókja Szabadka.

Befizetett részvénytőke: K 5,000.000 — Központ: Eszéken. Alapító Zivnostenska banka. — Fiókok: Zágráb és Szabadka

A bank fizet

5% NETTO

kamatot betétekre és folyószámlán ha a betét állandó s 4^{1/2}%-ot, ha felmondás nélkül felvehető.

Az igazgató-tanács nevében:

Dulich Márk, elnök.

Nyomatott Hirth Aladár villanyerőre berendezett könyvnyomdájában Szabadkán Batthyány-utca, Csajkás-ház,